

شهروند حق دارد بپرسد

یادداشت سردبیر

در بررسی عملکرد سال‌های گذشته معاونت مطبوعاتی و اطلاع‌رسانی، به این نتیجه نه‌چندان دلنشین می‌رسیم که هنوز تا رسیدن به جایگاه مطلوب خبر و رسانه، با توجه به رسالت این نهاد، فاصله زیادی داریم؛ ولی اطمینان می‌دهیم که در ساز و کار فعالیت روزنامه‌نگاری در کشور، به همت همه عزیزان، اساتید دانشگاه و دست‌اندرکاران حوزه رسانه، می‌توانیم مسیر حرکت را به سمت حمایت از خبرنگاران طی کرده و همیشه سعی می‌کنیم که حامی و پشتیبان آنها باشیم. قطعاً اصلاح اشتباهات گذشته در سال‌های اخیر، زمان می‌برد و ما صرفاً در ماه‌های ابتدایی کار، مسیری را که قبلاً آزمایش شده و نتایج آنها منفی بود، اصلاح کردیم. اجبار به خواندن روزنامه از طریق طرح اشتراک و همچنین رساندن مجانی روزنامه به درب منازل، یکی از اتفاقات بدی بود که در دو سه سال گذشته مشکلات عدیده‌ای را به وجود آورد؛ مسائلی که در ماه‌های آخر سال ۹۶ پیش آمد (بحران‌های اقتصادی و طرح‌های جدید دولت) کلاً روزنامه‌نگاری کشور را درگیر خود کرده است. همچنین مشکلاتی در زمینه تهیه اقلام ضروری، مانند کاغذ و امثال آن، همه و همه باعث شد که ما از مسیر اصلی کار خود منحرف شویم. اما اهداف خود را به هرگز فراموش نکردیم و در چهار حوزه‌ای که در نظر گرفته‌ایم حرکت می‌کنیم، تاکنون قدم‌های خوبی هم برداشته‌ایم و در آینده قدم‌های بهتری بر خواهیم داشت.

در حوزه تبلیغات، به دنبال راه‌اندازی اتحادیه‌ای از تمام صنوف تبلیغاتی، گروه‌ها و شرکت‌های تبلیغاتی هستیم که به عنوان اتحادیه تبلیغاتی کشور کار کند. گفتنی است که این اتحادیه قرار است جایگزین بخشی از فعالیت‌های ما در حوزه تبلیغات شود.

در حوزه رسانه‌های خارجی، راه‌اندازی باشگاه خبرنگاران خارجی از جمله اهداف بسیار خوبی بود که خوشبختانه محقق شده است. امروز خبرنگاران خارجی، برای فعالیت‌های خود، یک

محل و جایگاه مناسبی دارند. این اقدام، قدم برداشتن در راه دیپلماسی عمومی است که در سال‌های گذشته شعارش داده می‌شد، اما اقدام مثبتی در این خصوص انجام نشده بود. حمایت از خبرنگاران خارجی، در راستای رساندن پیام‌های خوبی از سوی مردم ایران به دنیاست، با حمایت از خبرنگاران خارجی، به راحتی می‌توانیم با افکار عمومی دنیا ارتباط داشته باشیم.

در حوزه آموزش، نتوانستیم فعال و به‌روز باشیم، اما در این رابطه، تلاش می‌کنیم در مسیرهای درستی قدم برداریم. در این زمینه، چندین کتاب در دست چاپ داریم، همچنین دیجیتالی کردن تمام حوزه مکتوبات اعم از نشریات، رسانه و نیز اخذ مجوز نشریه علمی - پژوهشی، در کنار سایر نشریات موجود از سیاست‌های ما خواهد بود.

اما در حوزه مطبوعات داخلی، بزرگ‌ترین و مهم‌ترین بحث ما در این قضیه این است، که میزان دخالت دولت و وابستگی صرف مطبوعات به حمایت‌های یارانه‌ای را کاهش دهیم، در واقع تمام طرح‌ها و مسیرهای گذشته را، که آزمایش کرده‌ایم، اصلاح کنیم، طرح‌هایی مانند طرح مویرگی، طرح اشتراک و طرح‌های دیگر را دنبال کرده و حمایت‌های خود را جدی‌تر و مستقیم‌تر انجام دهیم. اما نگاه ما در این نیست که همیشه رسانه‌ها را به خود متکی کنیم، بلکه باید رسانه‌ها آن قدر تقویت شوند که نیازی به حمایت دولت نداشته باشند. در این راستا آرزوی ما این است که روزی مطبوعات، کلاً بتوانند مستقل از دولت قدم بردارند؛ در واقع ما صرفاً در نقش حمایت‌گر و ناظر رفتارهایی باشیم که مطبوعات آنها را شکل می‌دهند. اما تا رسیدن به آن دوران، با این شرایط بد اقتصادی، فاصله زیادی خواهیم داشت. ضمن اینکه مجبور هستیم بخشی از روش سنتی «یارانه مستقیم» را دنبال کنیم تا بتوانیم طرح‌های بهتری را شکل دهیم.

در حوزه آزادی و آزادی بیان، که حرف همه رسانه‌های ما است، باید مسیری را در نظر بگیریم، که در آن بتوانیم با استفاده از شورای حل اختلاف، مسائل حقوقی و اختلافات را در دادگاه‌های مطبوعاتی و فضای مطبوعاتی، قبل از آن‌که به دادگاه کشیده شود، حل کنیم. البته این مورد به تنهایی کافی نیست، بلکه باید مسیرهای جدی‌تری را، در ارتباط با آزادی بیان و دسترسی آزاد به اطلاعات دنبال کنیم. در این زمینه، سامانه دسترسی آزاد به اطلاعات، مقدمه خوبی است برای دستیابی و رسیدن به حقوق و حق مطبوعات است. این وظیفه همه است که اطلاعات قبل از آنکه مطالبه شود، در اختیار مطالبه‌کنندگان قرار گیرد و یا وقتی که مطالبه شد، دیگر این اطلاعات جزء حقوق همه خواهد بود و باید ارائه شود. اما این موارد، برای کشوری که اطلاعات، نگاه و همه چیز آن دولتی است و حاضر نیستند کوچک‌ترین اطلاعاتی بدهند، مسیرهای دشواری هستند. برای برداشتن گام‌های بزرگ در این زمینه، لازم است قدم به قدم پیش برویم، که امیدواریم با طرح‌هایی که مد نظر داریم، در آن هم موفق شویم.

حمایت از فضای مجازی برای اولین بار، به طور جدی در دستور کار معاونت امور مطبوعاتی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار گرفت. در این زمینه نتوانستیم با شناسایی و

طراحی سیاست‌های دقیق و مهم، بدون در نظر گرفتن جناح‌های فکری (که در راستای فعالیت‌های ما و منافع ملی قدم برمی‌دارند یا بر نمی‌دارند)، از آنها حمایت کنیم. در واقع نگاه غیرجناحی که مربوط به همه حوزه‌ها و سایت‌ها است، جزء و وظایف و اهداف ما است که امیدوارم محقق شود. در مورد صدور مجوزها باید بگوییم، تا زمانی که نتوانیم موضوع اعطاء مجوزها را به لحاظ قانونی به شکل دیگری نگاه کنیم، مجبور هستیم فعلاً با همان روند سابق این مسیر و سیاست را ادامه دهیم. اما سعی ما بر این است که با قانونمند کردن و دادن مجوزهای زیاد، به خصوص در حوزه فضای مجازی، آن رسانه‌هایی را که بدون مجوز به صورت یله و رها در این فضا، حرکت می‌کنند جزء رسانه‌های خودی تلقی کنیم و حمایت لازم را از آنها داشته باشیم، تا در دایره منافع ملی ما قرار گیرند. همچنین با ارائه مجوزهای زیاد توانستیم، تا حد زیادی نگاه خرید و فروش به رسانه‌ها را اصلاح کنیم و مسیر اعطاء مجوز را آن قدر تسریع کنیم که این مجوزها ارزش قبلی خود را از دست داده و خرید و فروش آنها از بین برود؛ به نحوی که هرکس در این زمینه نیاز به مجوز و کار حرفه‌ای داشت، خودش درخواست بدهد.

در پایان باید اذعان کنم، سیاست ما بر این است که از همه رسانه‌های جدید، تا سه سال بعد از تأسیس هیچ حمایتی نکنیم تا کسانی که به واقع، در این کار حرفه‌ای هستند درخواست مجوز کنند و مورد حمایت قرار گیرند. همچنین قرار بر این نیست، حالا که صدور مجوز را خیلی سهل و روان کرده‌ایم از همان روز اول مسیر را برای آنها ساده بگیریم و در نهایت کار را با سادگی دنبال کنیم؛ امیدوارم ما بتوانیم با سیاست‌های خود، به جایی برسیم که کسانی که بدون هدف و به جهت استفاده از اعتبار، مجوز اخذ می‌کنند، آرام آرام کنار بروند و روزنامه‌نگاران حرفه‌ای در این عرصه باقی بمانند. نگاه ما، صرفاً نگاه حرفه‌ای و خارج از دیدگاه جناحی و دیدگاه‌های مختلف است و فقط به حرفه‌ای بودن و حرفه‌ای شدن می‌اندیشیم.

به امید روزی که همه ما، حرفه‌ای شویم.

